

ע"א ב מ"י פ"ד מהלכות
חובל ומוקד הלכה יח
סמג עשין ע טו"ע ח"מ
סימן תכד סעיף י:
ע"ד ג ד מ"י פ"ז מהלכות
אשיות הלכה יט סמג
עשין מח טו"ע אה"ע
סימן קה סעיף ד:
ע"ה ה מ"י פ"ה מהל'
עבדים הלכה נו סמג
עשין כ טו"ע י"ד סימן
רסו סעיף נח:

היא שחבלה בצעלה קשה דמוצין לאחר והצעל יתמוצ צרין שטר
בשמו כדי שיגבה חבלתו ומיך ר"י דכיון שאין הכתובה נשם
האשה הרי הוא כאלו משהה אשתו בלא כתובה אע"פ שאין קלה
בעיניו להוציאה וא"ת כיון דכל גבי צעלה ודאי מחלה מאי קאמר
לעיל אומדין כמה אדם רוצה ליתן
בכתובה של זו כו' שום אדם לא יקנה
אותה כיון דודאי מחלה ויכולין עדים
לומר מאי אפסדיך דקאמר לעיל
אם טובת הנאה לצעל וי"ל דיכולה
לעשות קיום במשכנות או בערבות
או צדד או בשבועה שלא תמחול
אבל כאן אם יש לה תשלום ואם אין
לה אין משועבדת לניזק לעשות לו
קיומים ז"ע:

**ואפי' מחלה לגבי בעל לא מופסד
קמפסיד.** וא"ת והא דדאי
מפסד קמפסיד דכי לא תמכור יגבה
חבלתו אם תתאלמן או תמגרש
וכשתמכור ותמחול לצעלה יפסד
הכל וי"ל כיון שעכשיו לא היתה
נותנת לו כלום אפילו לא מחלה ממנה
שמחלה אינו כל כך הפסד כיון שלא
יהיה לו כלום עכשיו ולאחר זמן נמי
שמה תמות וירשנה צעלה:

בדנפישא כתובתה מחבלה.
וא"ת מעיקרא נמי
איירי דנפישא כתובתה מחבלה דקאמר
תוצין כתובתה בטובת הנאה ומיתב
ליה חבלה אינו לך הפסד כיון שכל
קאמר ואם תתאלמן או תמגרש יגבה
השאר ממקום אחר:

**בגון דלא נפישא כתובתה מכתובה
דאורייתא.** וא"ת והשתא
הכי מתוקמא כר"מ והלא פותח לה
ממנה או ממאמץ ובעלתו צעילת
זנות לרבי מאיר (כתובות נד:) וי"ל
(כגון) דהיא גורמת להפסד לעצמה:
לא מופסד עשרים וחמשה זוזי.
ל"ג זוזי דלמאי דגרס זוזי ז"ל
דאיירי בכתובת בתולה וכ"ה זוזי
נזירים הם מאמץ וזו מדינה וליה
צדקת ארבעה וחמשה (לפי ד' נז):
ושם^א הוכחנו דמאמץ של בתולה
הם מאמץ זוזי זורי^ב (והכל ל"ג זוזי)
ולא מופסד כ"ה היינו כ"ה סלעים
של אלמנה ואף על גב דכתובתה
דבגון אין להקפיד על הא דנקט
כתובה דאורייתא:

בשם שלא תמכור והיא תחתיו.
פרש"י כשם שאין יכולה
למכור כתובתה בעודה תחתיו כך
לא תפסיד מכתובתה כלום בשביל
שום חבלה וזק שחזק בעודה תחתיו

ואין נראה לר"י דהא לעיל אמר וכל דוכת' תוצין לכתובתה בטובת הנאה ואפילו כשהיא תחת צעלה ונראה לר"י כשם שלא תמכור
בשביל שחבלה בכתובתה בעודה תחתיו כדאמר לעיל דלגבי צעלה ודאי מחלה כך לא תפסיד והיא תחתיו כלומר לא תמכור כתובתה
לצעלה בשביל שחבלה זו והא דנקט מכירה גבי אחרים והפסד גבי צעלה משום דלגבי אחרים אין יכולה להפסיד כשמוכרת להן בטובת
הנאה של כתובה אבל לגבי צעל שמכרה לבעלה בטובת הנאה יגרשנה מיד וירוח הכל והיא תפסיד: **אמר רבא סיפא אתאן לכתובת**
בגין דברין. תימה דלא מיימי הך צרייתא כסוף נערה שנתפסתה (כתובות דף נג.) דבעי רבא מוכרת כתובתה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי
או לא מיימי הכס דבר דבעי הדין פשטה דמוכרת לאחרים דמי ושמה תמוך צרייתא זו פשטה ולפי שאין כ"כ פשטה לא
הציאה שם: **כך מוכרת בתובתה לבעלה לא הפסידה בתובת בגין דברין.** אע"ג דלמיה יכולה למחול כתובתה לבעלה לרבי מאיר
מ"מ יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ השמיענו בצרייתא את הדין דאם אירע כן
שמכרה לבעלה לא הפסידה כתובת בגין דברין א"כ שמכרה תופסת איירי:

מאי טעמא בדברבא בוי. השתא משמע דשחרור דשן ועין מפקיע מידי שעבוד כמו שטר שחרור ותימה דביצמות פרק אלמנה (דף
סו: ושם) פליגי במכנסת שום לצעלה היא אומרת כלי אני נוטלת והוא אומר דמים אני נותן רב יהודה אמר הדין עמה משום
שב צית אביה רבי אמי אומר הדין עמו וקאמר תניא כוותיה דרבי אמי עבדי לאן ברזל יוצאין בשן ועין לאיש אבל לא לאשה ומה ראה
הוא לר' אמי בזה אפי' רב יהודה מודה כיון דמחוסרת גוביינא אתי שחרור מפקיע מידי שעבוד כדאמר רבא לאישלל דמיילא
דפרסיה אמיתנא דמודה רב יהודה דקנייה מיתנא דכיון דמחסר גוביינא אתי הקדש מפקיע שעבוד ושמה אותו שהציא תניא כוותיה
ד'ר' אמי היה (ה) בנאה צריה דרבא שלא היה חושבה מחוסרת גוביינא כיון דאין יכול לסלקה במילתא אחרית:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

**דאי מחלה לגבי בעל לא קא מופסיד דהשתא
נמי לא מידי קא יתבה ליה סוף סוף כל
לגבי בעל ודאי מחלה ואמרוחי בי דינא בכדי
לא מטרחינן אלא הא דתניא^א וכן היא
שחבלה בבעלה לא הפסידה כתובתה אמאי
תובגינה ניהליה לכתובתה לבעלה בטובת
הנאה בהא חבלה דאי מחלה לגבי בעל
ליכא פסידא הא ודאי ר"מ היא * דאמר
אסור לאדם שישאה את אשתו אפילו שעה
אחת בלא כתובה ומעמא מאי כדי שלא
תהא קלה בעיניו להוציאה הכא מגרש לה
וגבי ליה בחבליה מינה אי הכי השתא נמי
אמגרש לה וגבי ליה בחבליה מינה כגון
דנפיש כתובתה דמשום ההוא פורתא לא
מופסיד טובא ואי דנפישא כתובתה מכתובה
דאורייתא נוקמא אכתובה דאורייתא ואידך
תובגיה ניהליה בחבליה כגון דלא נפישא
כתובתה מכתובה דאורייתא דהוי חבליה
ארבעה זוזי דמשום ארבעה זוזי לא מופסיד
עשרים וחמשה אלא הא דתניא^ב כשם שלא
תמכור והיא תחתיו כך לא תפסיד והיא
תחתיו והא זימנין משכח לה דמפסיד והיכי
דמי כגון דנפישא כתובתה מכתובה
דאורייתא אמר רבא סיפא אתאן לכתובת
בגין דברין והכי קתני כשם שהמוכרת
כתובתה לאחרים לא הפסידה כתובת בגין
דברין מאי טעמא זוזי הוא דאנסוה יכך
מוכרת כתובתה לבעלה לא הפסידה כתובת
בגין דברין מ"מ זוזי הוא דאנסוה לימא
תקנת אושא תנאי היא דתני חדא עבדי
מלוג יוצאין בשן ועין לאשה אבל לא לאיש
ותניא אידך הלא לאיש ולא לאשה סברוה
דכולי עלמא קנין פירות לאו כקנין הגוף
דמי מאי לאו בהא קא מיפלגי דמאן דאמר
לאשה לית ליה תקנת אושא ומ"ד לא לאיש
ולא לאשה אית ליה תקנת אושא לא
דכולי עלמא אית להו תקנת אושא אלא
כאן קודם תקנה כאן לאחר תקנה ואי
בעית אימא אידי ואידי לאחר תקנה ואית
להו תקנת אושא אלא למאן דאמר לאשה
ולא לאיש מאי טעמא כדברבא דאמר רבא
הקדש**

ואין נראה לר"י דהא לעיל אמר וכל דוכת' תוצין לכתובתה בטובת הנאה ואפילו כשהיא תחת צעלה ונראה לר"י כשם שלא תמכור
בשביל שחבלה בכתובתה בעודה תחתיו כדאמר לעיל דלגבי צעלה ודאי מחלה כך לא תפסיד והיא תחתיו כלומר לא תמכור כתובתה
לצעלה בשביל שחבלה זו והא דנקט מכירה גבי אחרים והפסד גבי צעלה משום דלגבי אחרים אין יכולה להפסיד כשמוכרת להן בטובת
הנאה של כתובה אבל לגבי צעל שמכרה לבעלה בטובת הנאה יגרשנה מיד וירוח הכל והיא תפסיד: **אמר רבא סיפא אתאן לכתובת**
בגין דברין. תימה דלא מיימי הך צרייתא כסוף נערה שנתפסתה (כתובות דף נג.) דבעי רבא מוכרת כתובתה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי
או לא מיימי הכס דבר דבעי הדין פשטה דמוכרת לאחרים דמי ושמה תמוך צרייתא זו פשטה ולפי שאין כ"כ פשטה לא
הציאה שם: **כך מוכרת בתובתה לבעלה לא הפסידה בתובת בגין דברין.** אע"ג דלמיה יכולה למחול כתובתה לבעלה לרבי מאיר
מ"מ יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ השמיענו בצרייתא את הדין דאם אירע כן
שמכרה לבעלה לא הפסידה כתובת בגין דברין א"כ שמכרה תופסת איירי:

מאי טעמא בדברבא בוי. השתא משמע דשחרור דשן ועין מפקיע מידי שעבוד כמו שטר שחרור ותימה דביצמות פרק אלמנה (דף
סו: ושם) פליגי במכנסת שום לצעלה היא אומרת כלי אני נוטלת והוא אומר דמים אני נותן רב יהודה אמר הדין עמה משום
שב צית אביה רבי אמי אומר הדין עמו וקאמר תניא כוותיה דרבי אמי עבדי לאן ברזל יוצאין בשן ועין לאיש אבל לא לאשה ומה ראה
הוא לר' אמי בזה אפי' רב יהודה מודה כיון דמחוסרת גוביינא אתי שחרור מפקיע מידי שעבוד כדאמר רבא לאישלל דמיילא
דפרסיה אמיתנא דמודה רב יהודה דקנייה מיתנא דכיון דמחסר גוביינא אתי הקדש מפקיע שעבוד ושמה אותו שהציא תניא כוותיה
ד'ר' אמי היה (ה) בנאה צריה דרבא שלא היה חושבה מחוסרת גוביינא כיון דאין יכול לסלקה במילתא אחרית:

ה"ג דהשתא נמי לא מידי קא יתבה ליה: אי דנפישא כתובתה
מכתובה דאורייתא. שכתב לכתולה יותר ממאמץ ולא למנה יותר
ממאה הראויה לה מן המורה אמאי לא הפסידה: **נוקמא אכתובה**
דאורייתא. משום דרבי מאיר אסר לשבות עם אשתו אפילו שעה
אחת בלא כתובה ותוספת תוצין
לצעלה בטובת הנאה ומיתב ליה
בצבליה: כ"ה. סלעים והוא מנה
מאה זו כתובת אלמנה ופחותה
שבכתובות נקט: **כשם שלא תמכור.**
קס"ד הכי קאמר כשם שאינה יכולה
למכור בעודה תחתיו כך לא תפסיד
מכתובתה כלום בשביל שום חבלה
וזק שחזק בעודה תחתיו: **כתובת**
בגין דברין. צדק נערה שנתפסתה
(כתובות ד' נג:) בגין דכרין דיהווי ליכי
מנאי אינון ירוין יתרון כסף כתובתך
יתר על חולקיהון דעם אחיוון. היו לו
שמי נשים וכתובת האחת גדולה משל
חזירתה ומתו שתיים בחייו וירשן
או אחת בחייו וירשה אעפ"כ לא
צטלה כתובתה אלא צניה אם יש לה
זכר הימנו וכשצאין לחלוק צניו
בנכסיו אחר מותו נוטלין אלו כתובת
אמן ואלו כתובת אמן והשאר חולקין
בשוה ואין יכולין צני הקיימת לומר
אנו נוטלין כתובת אמן שהיא כבעלת
חזק ואחם אל תטלו שאין לאחמם
כתובה שהרי צעלה ירשה וקיי"ל
הם^[ג] דהמוכרת כתובתה לאחר

בגין דברין והכי קתני כשם שהמוכרת
כתובתה לאחרים לא הפסידה כתובת בגין
דברין מאי טעמא זוזי הוא דאנסוה יכך
מוכרת כתובתה לבעלה לא הפסידה כתובת
בגין דברין מ"מ זוזי הוא דאנסוה לימא
תקנת אושא תנאי היא דתני חדא עבדי
מלוג יוצאין בשן ועין לאשה אבל לא לאיש
ותניא אידך הלא לאיש ולא לאשה סברוה
דכולי עלמא קנין פירות לאו כקנין הגוף
דמי מאי לאו בהא קא מיפלגי דמאן דאמר
לאשה לית ליה תקנת אושא ומ"ד לא לאיש
ולא לאשה אית ליה תקנת אושא לא
דכולי עלמא אית להו תקנת אושא אלא
כאן קודם תקנה כאן לאחר תקנה ואי
בעית אימא אידי ואידי לאחר תקנה ואית
להו תקנת אושא אלא למאן דאמר לאשה
ולא לאיש מאי טעמא כדברבא דאמר רבא
הקדש

ואין נראה לר"י דהא לעיל אמר וכל דוכת' תוצין לכתובתה בטובת הנאה ואפילו כשהיא תחת צעלה ונראה לר"י כשם שלא תמכור
בשביל שחבלה בכתובתה בעודה תחתיו כדאמר לעיל דלגבי צעלה ודאי מחלה כך לא תפסיד והיא תחתיו כלומר לא תמכור כתובתה
לצעלה בשביל שחבלה זו והא דנקט מכירה גבי אחרים והפסד גבי צעלה משום דלגבי אחרים אין יכולה להפסיד כשמוכרת להן בטובת
הנאה של כתובה אבל לגבי צעל שמכרה לבעלה בטובת הנאה יגרשנה מיד וירוח הכל והיא תפסיד: **אמר רבא סיפא אתאן לכתובת**
בגין דברין. תימה דלא מיימי הך צרייתא כסוף נערה שנתפסתה (כתובות דף נג.) דבעי רבא מוכרת כתובתה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי
או לא מיימי הכס דבר דבעי הדין פשטה דמוכרת לאחרים דמי ושמה תמוך צרייתא זו פשטה ולפי שאין כ"כ פשטה לא
הציאה שם: **כך מוכרת בתובתה לבעלה לא הפסידה בתובת בגין דברין.** אע"ג דלמיה יכולה למחול כתובתה לבעלה לרבי מאיר
מ"מ יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ השמיענו בצרייתא את הדין דאם אירע כן
שמכרה לבעלה לא הפסידה כתובת בגין דברין א"כ שמכרה תופסת איירי:

מאי טעמא בדברבא בוי. השתא משמע דשחרור דשן ועין מפקיע מידי שעבוד כמו שטר שחרור ותימה דביצמות פרק אלמנה (דף
סו: ושם) פליגי במכנסת שום לצעלה היא אומרת כלי אני נוטלת והוא אומר דמים אני נותן רב יהודה אמר הדין עמה משום
שב צית אביה רבי אמי אומר הדין עמו וקאמר תניא כוותיה דרבי אמי עבדי לאן ברזל יוצאין בשן ועין לאיש אבל לא לאשה ומה ראה
הוא לר' אמי בזה אפי' רב יהודה מודה כיון דמחוסרת גוביינא אתי שחרור מפקיע מידי שעבוד כדאמר רבא לאישלל דמיילא
דפרסיה אמיתנא דמודה רב יהודה דקנייה מיתנא דכיון דמחסר גוביינא אתי הקדש מפקיע שעבוד ושמה אותו שהציא תניא כוותיה
ד'ר' אמי היה (ה) בנאה צריה דרבא שלא היה חושבה מחוסרת גוביינא כיון דאין יכול לסלקה במילתא אחרית:

א) [מוספתא פרק ט,
ב) [כתובות נ, א] ד"ה
והל, ד) כ"ה וכו',

הגהות הב"ח

א) תוב' ד"ה מאי טעמא
וכו' כוונתו דר' אמי היה
סבור כנאנאי בריה דר'
יוסף צריה דרבא שלא:

גליון הש"ס

גב' דאמר אסור לאדם
שישאה. עין כתובות דף
לט ע"ב תורה טעמא:

רבינו חננאל

ודאי מחלה ליה ואטרוחי
בי דינא בכדי לא
מטרחינן. שמעיון מהא
דלית ליה תקנה לקונה
שטר חוב שלא יהיה
המכור יכול למחול. דאילו
הוה אית ליה הוה מוקמי
לשמעתא בהכי. ואטרוחי
בי דינא בכדי, פיר'
לבטלה, בדבר שאינו
מועיל. כדברבא דאמר רבא